

de două ori în săptămâna: Joi-a și
sâmbătă; era cindu va preinde im-
portanța materialelor, va fi de trei său
de patru ori în săptămâna.

Albul de prenumeratiune,
pentru Austria:

anul întregu	8 fl. v. a.
săptămâna de anu	4 fl. v. a.
patru	2 fl. v. a.
pentru România și străinătate:	
anul întregu	12 fl. v. a.
săptămâna de anu	6 fl. v. a.

Invitare de prenumeratiune

ALBINA

anul 1874, alu IX-lea, in care intră mu-
peturiile și în condițiile de pana aci, adica:

Pentru partile austro-ungarești:

Pentru România și străinătate:

Scîti, domnilor și fratilor români,
— ce este diaristică, și a nume că
va să dica unu diuariu națiunalu oponi-
tională in timpuri grele, de apesare si-
matică a poporului, și de persecutare
naționalității sale?

Diaristică adeverată, sincera, puru-
se vocea publică a poporului; é-
ristică națională opositională este, că
— in timpuri de apesare națională,
innadusire și falsificare a vocei pu-
tei a unui popor, dă spresiune publică
ai interne a acelui.

Să bagăm sămăcă bine, că — ce va
dica acăstă.

Diaristică națională este oglindă
a celor și sentimintelor, refugite de
întea tiranilor politici — in ascunsul
poporului.

De aci urmăria că: in vietiua pu-
tei, in lumea mare, unu popor apesat
altratatu de tirani, trăiesc mai nu-
prin diaristică sa națională oposi-
tională. Fara atare diaristica — unu po-
aservită altui-a — nu se mai poate
festa și afirma, nu se mai poate dice
de viiu, — decâtă dore prin isbu-
revoluționarie, prin protestări cu
si focu!

De aci va trebui să pricepem, că
cindu vietiua intr'unu corpă na-
țional, intr'unu popor, sistematica-
te innadusită, acea vietiua, déca ea
destulu de poternica, de a nu apune,
a resiste, adica de a se opune for-
tiraniei, jugului, — trebuie ne-ape-
să esă la lumina, să se manifeste
firme in facia lumii și să-si reclame
curile naționale; acăstă — in modu
sicu, prin redicarea vocei sale —
urmante in diaristică sa națională,
unulminte — in adunări si la ale-
geri străordenarminte in modu rebe-
lă, prin apucarea de ori-ce felu de
si aperarea dreptului sugramatu de
si alungandu-ii pre acestia de la po-
neu măcar nimicindu-ii de totu.

Ambele moduri sunt legitime, adica
spătătate prin necesitatea naturale
— cultură si civilizația mereu
a eschide pe celu din urma. De
noi tolerarea pressei naționale-
șinele — mai pretotindeni, pona
Austro-Ungaria nostra, unde — pre-
teciu, domnii nemți si cu domnii
ari, in modu tradatoriu de conceta-
conspirata la 1867 pentru innadus-
tamentea a celoralte popoare si
naționalități.

Pona intru atâtă este de adeverata
insemnatatea a pressei naționalei,
nu noi cutesamă a afirmă, că —
acum 90 de ani, Romanii din Trans-
ilvania aveau diaristica națională oponi-
tională, recolăa lui Horia — nu isbu-
totusi — emanciparea națională
mai securu si mai curendu.

Vremu să dicem că: sustinerea si
scolu diaristiciei naționalei, acolo unde
sătăcă intr'unu corpă națională, ape-
se impedeceatu in desvoltarea sa na-
țională — este o mare, o absolută necesi-
tate pentru popor, cătu și pentru

statu. Reu, cine acăstă nu pricepe; dar
— despotii si tiranii popoarelor o pri-
cepu pré bine.

De aci este că, domnii de la putere,
despotii si tiranii naționali, cu cea mai
incordata atenție petrecu press'a na-
țională, si — după cum ei o vedu aven-
tandu-se si latindu-se intre poporu, asiă ei
totu mai multu si-sentu paralizata, politica
loru de asuprare, si cu atâtă mai multu ei
sunt siliti a-si rumegă mai bine si a-si
moderă forte — mesurele loru asupră-
torie — facia de acelu poporu.

De aci on. Publicu alu nostru va
pricepe, pentru ce — buna ora domnii
stepanitori ai nostri, multu mai multu
respectu si mai mari consideratiuni au
— de „Zastava” serbescă, cu 1600 de
pranumeranti, si de poporulu serbescu, măcar
oabia numera 5 — 600,000 de
suflete, de căte de tōte ale nōstre foi națio-
nali, cu căte 300 — 1000 de prenumeranti,
si de alu nostru poporu, măcar că
elu numera aprópe 3,000,000 de suflete
si impopordia peste 2000 de mile pa-
trate, parte mare cele mai strategice pun-
turi ale monarhiei.

Cindu ne adresămu onoratului pu-
blicu naționalu, invitându-lu la prenumeratiune
cătu mai numerose: asiă crēdemu,
că este tocmai momentulu celu adever-
at, pentru de a-i atrage atențunea
asupra importanței si insemnatatei ce-
lei mari a diaristicei nōstre naționale
opositorie. Noi — repetim, că —
déca am fi avutu vr'o indoieala, apoi de
cinci-siște ani incocă pe deplinu ne-am
convinsu despre esistătă de vietiua si
potere națională in corpulu nostru națio-
nală, in poporulu romanu. Acăsta vietiua
si potere — in tōte modurile se manifesta
destulu de bine, ba prin vocile ce se re-
dica din — poporu — peste asteptare
bine: numai in sprințirea materială a
causei prin prenumeratiuni si subvențiuni
corespondiutorie interesului si necesității
— cu multu, forte multu mai pucinu, de
cătu ce ar poté.

Ei bine: Vietiua, semtiulu de vietiua
națională la Români, să nu fie ajunsu
inca la gradulu de caldura si potere, unde
incepu sacrificiele, unde tōta suflarea ro-
mană, ce are conștiința de sine, să sente
imprința d'o sacra detorintia si cu devo-
tamentu alerga, a-si dă tributulu seu —
supremului seu interesu, interesului de
a se manifestă si afirma cu demnitate si
efectu!?

Ceremu respunsu, si asteptămu, că
elu ni se va dă — și noa si celoralte foi
naționali — opositorial — prin unu
numeru de prenumeratiuni — multu mai
mare, de cătu pana aci.

Rogămu a grabi, pentru ca prin
intăriare să uu sufere impedecare nici
speditiunea, nici onoratulu publicu.

Redactiunea Albinei.

Nota bene! Cu placere anun-
ciamu, ca portretulu — marclui
nostru erou-martiru **Avramu**
Iancu este gătă si — forte bine
nimerit; tocmai primiramu primul
esemplariu de proba, din Viena,
si speram catu de curendu a fi in
stare d'a tramite fie-carui d. prenume-
rante cate unu esemplariu gratis,
precum ne-am ingagiatur; ér
pentru onorabilulu publicu ne-pre-
numeratu la „Albina,” vom dă in
vendiare, cate esemplarile se vor
recere, cu nnu pretiu bagatelu de
20 cr. —

Prenumeratiuni se facu la toti dd. cor-
pondinti ai nostri, si de a dreptulu la Re-
dactiune Stationsgasse Nr. 1, unde
sunt a se adresă si corespondintiile, ce pri-
vesc Redactiune, administratiunea său
speditură; căte vor fi nefracoste, az se vor
primi, ér cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunțe si alte comunicări de
interesul privat — se respondă căte 7 or-
pe linia; repartiile se facu cu prețul sau-
diută. Pretiul timbruini costă 80 cr. pen-
tru una data se antoapa.

sacrare. Totu de o data parintele metro-
politu Ivacicovicu a adresat invitatii
catra parintele episcopu alu Caransebe-
siului, ca să vina spre a dă assistinti'a
canonica la consacratie.

„Parintele eppu Popasu insa, — ci-
tămu vorbalminte corespondinti'a, — cu
provocare la canonulu apostolescu alu
34-lea, precum si la canonulu sinodului
localu din Antiochia alu 9-lea, spicandu
afacerea de un'a ce trece peste competen-
tinti'a Metropolitului, pretinse ca ea să
se relege la Sinodulu episcopescu. —

„Apoi sciutu este, — asiă continua
acestu d. corespondint, „că canonulu 35
apostolescu, si de asemenea canonulu 22
alu mai susu numitului sinodului localu,
opresce aspru, ca episcopii său metropoli-
tii să faca chirotoniri in eparchii, său
metropolii straine, afara numai de casu-
rile „per delegationem,” unde insa pre-
sentarea are să se faca prin competențele
episcopu, metropolitu, său — in lipsa
acestor'a — prin corpulu ce după ca-
nione ii inlocusce. Ei, dar cunoscutu
este, că guvernul austriacu in provin-
ci'a Bucovinei, si-bate jocu de canonele
nōstre si de praca millenaria a biserici-
ei nōstre, ba chiar si de legea funda-
mentale a statului, care garantă
libertatea si autonomia bisericii cre-
stine, si — nerecunoscendu vr' unu dreptu
crestinilor nostri, nice clerului, nice con-
sistoriului, dispune in modu absolutu si
barbaru despre afacerile ortodoxiei, ast-
felui in cătu lipsesce total minta, ori-ce
organu canonico, calificat d'a face pre-
zentarea!“

Si mai lagern intra in critică ces-
tiunei alu treilea d. corespondint alu
nostru din Banatu. Elu, asemenea incre-
dintandu-ne, că din surginte securu scie
despre invoirea Metropolitului Ivacicovicu
d'a face consacratie — in Sibiu, său
măcar in Cernăuti, pre cum ar cere ne-
cesitatea, desfasuri triste consecintie ce
ar poté să aiba pentru intréga biserică or-
todossa acestu casu — anticanonicu, ai
specialminte amară lovitura ce s'ar dă
dreptului fratilor nostri din Bucovina!

„Nice cindu gresiela mai mare nu
s'ar poté face, carea — pre de o parte
ni-ar blamă bas'a canonica, pre de alt'a
ne-ar degradă metropolia la rol'a de
unélta politica, pentru santiunarea de
scopuri politice, contrarie de mórté bis-
ricei si nației nōstre!“

„Unu sinodu său metropolitu romanu,
care ar avea temeritatea d'a se supune
fora precautiuni, sădă implint astfelii de
servitii de caldă facia de frattu d'o lege si
d'unu sange din Bucovina, ar merită a
fi datu ostracismului publicu si ucisul cu
petri — naintea altariului Domnului!“

„Ferăsca-se Episcopatulu nostru;
caci — astadi prin astfelii de gresiela
ar patim Bucovina, mane — pentru
aceeasi intentiune politica infernală —
Transilvania si Ungaria.“ —

Credem a fi destulu, de nu chiar
pré multu, cătu citaramu din aceste cri-
tice. Ele sunt, marturisim, totu atâtă
semne de temere de reu; insa nu medi-
cine contra si mai reului. —

A patra corespondintia din Bucovina,
se occupa cu essaminarea — si mai
reului posibilu. De acătă insa ni reser-
vămu a vorbi alta data, caci ea me-
rita desclinita atențione. — Cea-ce noi,
cu profunda parere de reu avem a
adauge ca de incheiere — e, că: după
cum nu mai sufere indoieala, Escelinti'a
sa, parintele archiepiscopu si metropoli-
tu, uitandu deplinu, cumca este — nu
absolutu, ci constituitu, a facutu ce
a facutu, si s'a ingagiatur la ce s'a inga-

giatul, unilateralmente, fora de a consultă sinodul episcopal — în cătu pentru considerațiile cononice, și consistoriul metropolitan — în cătu pentru considerațiile politice-naționale, adică ale autonomiei noastre în statul ungureșeu, facia de guvernul din Viena.

Nefericita retacire acăstă, și — nici nu cea d'antai de cindu omului, dîs „columnale“ marelui Siaguna, prin maiestria iezuitica fina si secreta, au invinsu asupr'a partitei naționale, emancipandu pre parintele Ivacicovicu din braciale ce l'au redicatu la tronu, si facendu-i-se ei, acei „omeni ai marelui Siagună“ — consiliari conducatori intru tōte!

Vai, dar inca cindu ni mai aducem a miute de sirulu de blamagie ce ni se raporta de la Aradu, despre conflicte cu legea, cu bun'a-cuvintia si chiar cu — autoritățile militare!!

Noi — am concesu si concordemus ca „est modus in rebus“, este modu si posibilitate de a se acomodă necesitătilor timpului, cu observarea unor forme si reserve, indegetate de mintea practica; si asiă-dara — scimus, că este potintia si d'a se consacra de episcopu parintele Bendella; noi si dorim acăstă, pe langa formele si cautelele necesari; căci — precum apretiu rāmu posibile consecintie, rele si pericolose, asiă nu neconoscem nici — posibile si chiar probabilitate urmări avantageose si favorabili causi noastre, din acestu actu alu consacrările prin Metropolitulu nostru.

Budapestă, in 3 ian. n. 1873.

Am amintit in nrulu precedinte, despre tonulu, in carele diaristică domnilor de la potere — incheia anul vechiu 1873. Spusaramu, cum tōte l'au caracterisatu de unu anu — forte nefericiti, plinu de confuziuni, calamități, desastre si crise; unu anu, intre carele retacirile treceutului — tōte bine, d'o data au ajunsu la flōre!

Să amintim acumă despre tonulu, cu carele domnii stepani intra in anul nou, cum ei tindu a aduce in armonia treceutului gresitul cu speranțile unui viitoru mai bunu.

Credemus, că mei expresivu si caracteristicu pentru anim'a si cugetul magiaris-mului de la potere nu pote fi, decătu iōnă, logică si morală ce n-o presenta „P. Napló“ in fruntea nrului seu de a nulu nou. Ea este in pucine cuvinte — chiar asiă:

„Unu bonivant, sburdalnicu de fir, credindu o frumōsa avere, să arunca in braicu celor mai nescocito cheltuile, placeri si esecse; in căti-va pucini ani astfelu vediendu-si desioritate tōte medilōcele, si sentiendu-se ajunsu in nepotintia d'a-si mai continua sburdalnică si risipă, eschiana cu mandria prăta: „hei, ce mai vîția am traitu; n'am avut pa-rechia sub sōră! — Ce e dreptu, medilōcele mīe slăira; insa — numai pucina răbdare si re-culegere, cevasi norocu si pucine sacrificia, si — cindu de securu er mi voiu poté continua placerile si sburdarile cele — foră asmenare in lume!“

Este intr'adeveru de compatimitu usi-riuntia pe de o parte, si cinismulu de alt'a — a acestoru domni; chiar la gur'a prepastei nu vor să-si recunoscă retacirea, ma inca sin-amagindu-se, si lauda si redica pan'la ceriu, activitatea si resultatele ei nefericite!

P. N.“ scrie vorbalminte:

„Siepte ani lungi si plini de evenimente interne si externe — decursera de atunci, de cindu constituiriunea tōrei s'a depusu in manele naționei“. . .

„Si sub decursulu acestoru siepte ani, constituiriunea a statu neviolata, si-a eluptat respectu si a prinsu afunde radecine in tōte directiunile. Poterile naționei s'a potutu manifesta liberu; florile libertății indi-viduale si politice s'a desvoltat cu imbeliugare; industri'a si comerciul au luat unu avontu gigantescu si la noi ne mai vidiutu, si strainatatea s'a apropiat de noi cu incedere si cu millionele sale! Acăsta era, cărei noi fuseram marțorii si faptori, si totu de o data lucratori si folositori ei, ni arăta implinirea atătoru sperantie, intrupă-re atătora adeveruri, in cătu in desiori-i-am cindu parechia in istoria mai nouă a noastră.“

„Dar — urmara dile serioze..... Insa — n'avemu cauza de a desperă. Am cu-tezatu multu, dōra mai multu de cătu la cătu si corespundu poterile; . . . dar naționea,

intru a cărei gloria si bunastare luptămu, cu linisice privesce la lupta nostra, căci scia, cumca dilele role o data vor să aiba capetu, misiunea insa a ei, mare si nobile, nu va ave finit nice cindu!“

Ati mai vediutu — sinamagire, nebunia, halucinare — ca acăstă? ! —

Budapestă in 2 ian. dec. 1874.

Ce aparținu caracteristica! Luni-a si marti-a trecuta, in cercul Duna-patai, din comitatul Pestei, cercu mai curatul magiaru, se intemplă alegere de deputatu pentru Dietă, in loculu reposatului Vidaci, si — scitu cu ce rezultatu? Aleșu esti Seckerkényi, din stang'a opositionala extrema, cu 1285 de voturi; candidatul opositionei centrale moderate, dlu Földváry capetă 939 voturi, er partit'a guvernului magiaru, adică a domnilor de la potere, in intregu acelu cercu magiaru nu gasi nici 10 alegatori ca să puna unu candidat din partea guvernului!

Si precandu astfelu poporului magiaru nu mai dă nici picu de incredere domnilor sei, ruinatori de tōră, pre atunci alegatorii nostri din părtele Panciovei — se dice că seriosu si-ar fi datu cuventul pentru candidatul stepanirii magiare, pentru dlu Stoicacovicu!

— Ce pote să inseamnedie acăstă?

Noi credemus că din dōre — un'a: său neprinciperea poporului si amagirea sa prin conductori, era in cătu pentru conducatori, său coruptiunea loru prin domni, său scopulu loru de a sustine pre acestu guvernru ruinatoru de tōră, din resbunare pentru magiarismu!

Un'a — atătu de trista, ca si cealalta. Dar — si un'a si alt'a — destula dovēda că: la ce trista dōga a devenit moralitatea si patriotismulu nostru sub influența peccatoșei stepanirii magiare de astadi! —

Bala-de-Crisu, (cott. Zaraudu) dec. 28/16, 1873.

Candu Dumnedieu vré se bata pe cineva, i ie mintea.“

Vedindu directiunea si activitatea guvernului magiaru intru tōte afacerile sale, de cindu s'a datu tōră prăda pe man'a sa aristocratica, de sine trebue să vina omului a minte proverbiu:

„Domnedieu, candu vré se bata pe cineva, nu-lu bate cu bōt'a, ci — i ie mintea!“

In tempu de siepte ani, acestu guvern magiaru, a urmatu o politica nemorală, risipită, asupr'a poporului peste totu si a poporelor nemagiare, adică a majorității tōrei — declinitu; o politica resbunată. Si tōte aceste retaciri si ticalosii, guvernul nostru le-a comisut din unicul motivu, pentru d'a magiaris à poporale cu forță; urmăndu acestu scopu peccatosu, sub masca de reforme, spre imbunătățirea justitiei, administratiunei, scolelor si instructiunei, si — mai scia Ddieu ce alte title false; astfelu cu răngi rece despoindu si seracindu tōră — si discreditand'o cu totul! Din mass'a poporului a facutu o massa de cersitori, moralitatea a osilat'o din vieti a publica, si a introdus demoralisarea si coruptiunea generala; cu unu cuvent: a ruinat tōră si moralmente, si materialmente, er poporul l'a adus la gradul superlativu de desesperare.

Si apoi — abia la siepte ani — elu si turm'a sa de mame luci flamendi, a ajunsu a se convinge, cumca tōră inadeveru si ruina, si demoralizata! Intracea insa — pe poporele nemagiare, si pe conducatori si adeverati ai acestora, in modu infernal i-a calumniatu, persecutatu si maltratatu; intre poporele co-locuitorie a creatu si nutritu ura si discordia: si cu tōte acestea, scopulu fantasmagoricu de predilectiune alu său, adică magiarisarea, de felu nu si-l a ajunsu; — din contra in tōte pările a sternit u-ra si a im-plutu animele de ne'ncredere si necasu!

Nepotandu-si ajunge scopulu dorit u-rea ca in rostempu de siepte ani, acuma a inceputu altfelu, a lapidat masca vecchia si a luat alt'a nouă, mai poleita; si totu sub titlu de reforma in administratiune si justitia, sub masca economie, de nou se incōreța prin asuprare si persecutarea poporelor nemagiare, prin derimarea si nemicirea comitatelor, districtelor si tribunalelor in care poporele nemagiare sunt in majoritate absoluta, vrendu a le amalgamisă intr'unu modu ne-naturale prin sfasiarea si împărtirea loru in tōte laturele, voindu a face in tōte comitatele si districtele cu fortia majoritate magiara maiestrită, er poporelor ne magiare a le

pune o nouă sarcina in spinare si a le mal-trat si insulta si in acestu modu de nou, de o parte ascurzandu tōte oficiele si servitiele — magiarilor, er pe poporele nemagiare fortandu-le, ca să se magiariseze! —

Cetindu projectulu de lege alu guvernului in privintia nouei arondări a comitatelor, districtelor si cu planulu de reducere alu tribunalelor, ori care omu cu mintea neprincipiata in data se pote convinge despre acăstă afirmatiune a nostra, mai alesu de căci si va luă si map'a a mana; căci atunci fara indoială se va convinge, cumca conformu projectului de lege susu atinsu, tōte comitatele si districtele precum si tribunalele cu majoritate absoluta nemagiara, se disolu si nimicescu, in partindu-se in tōte laturile spre maltratarea si insultarea poporului — astfelu, in cătu unele comune nemagiare sunt in departare de 3—4 dile dela capital'a nouă comitatul si se așunul tribunalului.

Si apoi ce să mai dicemus la aceea, că totu atunci cindu tōră intrăga, si insusi guvernul bucină in tōte pările economia, si reducere a legionslor de amplioati, in fōia oficială pe tōta diu'a cetimur o glōsa nenumărabilă de denumiri in tōte ramurile, dar mai vertosu la justitia! — si ce să mai dicemus, cindu totu atunci, cindu guvernul singuru striga in gur'a mare — economia si reducere de amplioati, la unu tribunal regiu, venindu in vacanta unu postu de adiunctu la cartea funduaria si presiedintele acelui tribunal reportându respicatu că la cartea funduaria acolo — nu numai nu este lipsa de a implé acestu postu, ci este chiar necesariu, de a se stergă acelu postu pentru totudeun'a, fiindu si asiă personalu abundante acolo; — ministrului inse, in contra acestui reportu, denumi unu individu, care precum singuri oficialii acestui tribunal spunu, neci scie nu scie bine; cova mai tardi apoi totu la acestu tribunal regiu, unde s'a reportat de presiedintele, că sunt pre multi amplioati, si a cerut reducerea acelora, ministrul denumesc unu notariu, unde dejă erau duoi. Acăstă s'a intemplat la unu tribunal intr'unu comitat puru romanu; dar pentru acoea de sine se intielege că neci adiunctulu, neci notariulu nu e romanu. — Ei, dar nici acăstă nu e destulu. Dhu min. de justitia, asia dicindu chiar acumă cindu a asternutu projectulu de lege pentru reduceri, fara a fi cerutu cineva, său foră a fi intrebătu pe tribunalu, pre presidintele, ori pe fiscalulu, proprio motu, spre mare mirare a tuturora, denumesc duoi panduri la tribunalu; — caci precum se scie in tōră nustra fericită, constitutionala, pana si servitorii si pandurii se denumesc de susu, prin guvern.

Tōte aceste combinandu-le si meditandu asupra-le, vrendu ne nevrendu ti se revoca in memoria proverbiu romanu: Candu Domnedieu vré se bata pe cineva, i ie mintea!

Clusiu, 27 dec. n. 1873.

(Decursulu ultimei congregatiuni comitatense de aici.) Este lucru nemangaiosu a avé se lupti pentru una causa, desi cea mai santa si justa in lume, cindu scăi nainte, că — nu dora pentru vin'a-ti propria, si nu din lips'a de tăria a argumentelor, ci pentru preponderența numerica a partei contrarie, si inca alte circumstări nefavorabili, vei să suscumbi ne-aparatu. Cu atătu mai vertosu trebuie să atraga simpatiele animelor curate curagiul si perseverantia a tătaror luptaci, cari cu făculu amoroii de națiune si patria, nu pregetă a intra in asemenei lupte neogali si fără rezultat nemedilicatu, lupte ca si a lui Leonida.

Cam in analoga pusetiune se află adi Romania pre aren'a politica — preste totu in tōră nostra. In Dieta ca-si in adunările municipale, a apără interesele de vieti ale poporului, a luptă cu zelul si barbatia, era apoi la votare prin majoritatea artificiului si fortate — a fi devinsu si a căde: — era destinul nostru sub sistem'a constitutiunii si stepanirei magiare! Dara pentru aceea să se ne descuragiăm? Departe să fie! Au luptatorilor nostri de pretotindeni nu li cade parte pentru ostenelelor loru si inca cea mai frumosă recompensă: conscientia si fericită, că si fecea sacră detorintia, combatandu pentru adeveratele vitali cause si interese ale poporului, ale poporului — nu numai romanu, ci mai totudeun'a si ale celui magiaru. Apoi pre langa acăstă conscientia, inca si firmă cre-

dintia, in triumfulu finale alu acelor si interese. Caci — au nu e lege eternă

adeverulu, urmarit u-perseverantia, tardiu ori mai curendu cauta să-si spargă si se triunfe?!

Asemenea aspectu infacișoara si telle ultimi congregatiuni a comitatului siogniei, si asemenea cugetării ni pre-mintea, cindu consideramă decursulu terilor in acelea. Si deca membrii ai comitetului, din cauzele memorate, nu potu laudare cu vre unu succesu notabil, demu totusi, că una scurta enumera caușelor aperate si a argumentelor de densii, nu va fi foră interesu si insta-ne pentru publicul nostru, astazi mai totusi, cindu contrarii dejă ne credu morcuprinsi de o amortiela, precursore mor-

Nainte de tōte canta să se observă din 62 membri romani alesi, si 22 membri viriliști, si astă data, dorere, precini, abia deca cam a siepta parte s'au cindu la adunare. In adeveru acestu înrentismu e colosal la noi, anume la preoți si seculari de ai nostri! — Spre celor infacișati fa disu, că după doar de multu respicata, in preser'a congregație membrii nostri tienura o adeverată consultare pentru de a se orienta.

Per tractările congregatiunile de trei dile, de la 3 — 5 dec. In siedintă I. ctulu celu d'antai pusu la ordinea din fū tramiterea unei adrese de fericitare Datorului, cu ocazia iubileului de 25 ai imperatirei. Adres'a s'a adusu pre comisiunea comitatense. La acăstă, luan ventul profes. Dr. Silas si dechide România, cari vertutea aderintie angustă casa domnităriei o eredită de la strămoși, din totă anim'a se sătăcă adresa'st proiectata; 25 ani formădă un tempu considerabil in vieti a unui inca si a unei națiuni; ambele națiuni, si romana, indurata in acelu varie adversități; ceea, in dorintă satisfacuta, astazi se bucura, cindu in desii cu profunda multiamita recunoscute bunațătile primite din gratia M. Sale a augustinilor sei predecesori, are multe așteptat, pana să-si săntă implementele sale naționale, pre ecitabile. Redorescu dreptu-aceea, ca Cieriul să cindu eti'a M. Sale si pana la alu doilea pre care incepe naționa romana să se sărbătoreasca deplină satisfacuta in justă postulat, de atătă ori promisi de la mea Tronul. Cindu asiă dara, a se acăstă au măcar a se luă la protocolul.

Maioritatea magiara nu dede astăjute si loială cereri, ci votă aderintă.

Alt obiectu de ponderositate si mania in postulatul ministeriului, ca caușa responsabilității pentru următoaror decisiuni comitatense, membrii cipanți la congregație totudeaură insire in fruntea protocolului; b) opini si votulu minorității, să nu se alatură tocolu. — Romanilor placea primul placea alu doilea postulat; Magiari chiar din — contra. Deci se scădă buna noastră Lad. Vaida, (spriginitu de G. si de protopopii G. Popu si V. Roșu) partin primul punctu alu rescriptului desii nu legă, dar necesitatea naturală notarea membrilor presenti, după ce face responsabili pre medularii comitate pentru tōte decisiunile, care responsabili inca ar fi iluzoria, deca nu s'ar solu rii pro si contra.

Alu doilea punctu privesce chiar naționala vorbitorului, facuta in congregație precedente, in privintă stergeri visării, despre care motiunea densului orănumai susținerea ei separată nu e de la ministeriulu, nici de cătu insa prețin votulu si opinionea minorităților si alaturare la protocolu, său să nu se întreacă cu motivele; [caci chiar multe intonădă că protocolul trebuie să fie siunea fidèle a desbaterilor. Dececi minorității nu s'ar atinge in protocol, s'ar atinge numai cu două trei cuvinte ar fi unu lucru foarte periculosu, căci in nul in atare casu despre dorintele maietii poporului din foarte multe munici potă cescigă sciri mai numai din naționalistică, si avia guvernului nu se orientă in privintă multor postulata,

se justă, mai ales după ce prin virilismu
minoritatea comitetelor demulteori repre-
zentată numai minoritatea poporului cutăru-
mitat. Domnii magiari, după ce respon-
să prin proto-notariul Gyarmaty și inca
în fine, desă nu cu tără argumentelor,
nu multimea voturilor respinsă dorin-
ță Romanilor în ambele puncte.

Mai merită să fi memorată din siedintă
adresă congregației, votată lui Fr. Drăc-
Distei pentru cuventarea din 38 iunie de
regulare referintelor bisericescă fa-
de statu, carei adrese Romanii nu con-
sideră.

In siedintă a II venindu președintă a
mai multu locali, precum repartitiu-
lucrărilor la drumuri sel. dlu protopopu-
Hossu, (care zelos barbatu, măcar că lo-
joră-i, Milasiulu-mare — atâtă de de-
te, totuși si acum, ca și totudeaua, se infi-
ni), cum și dlu protop. V. Rosiescu din
ca bine conoseatori de acesto referintă
comitatului, avură ocasiune de a-si des-
ărtă artea oratorică și a esoperă căte ceva
favorabil unor comunități.

Siedintă a III. ea mai vivace, se tie-
a în 5 dec. domenită, în care mai antau
intregi comisiunea permanentă, unde din
partea Romanilor in urmă propunerei și
murei bravului protopopu I. Hossu, se
dă dlu profes. Dr. Silasi. Dintre obiectele

se lă ordinea dilei, trei atingeau mai ap-
pe si pre Romanii, anume: reprezentatiu-
municipiului Cetatea - de - piatră ca
ministeriu, ca legătura abrogatorie de li-
tărea usurei să se iee la revisiune, pentru
a se restringe incătu-va libertatea cam-
arăi, și ca mediloci spre acăstă cereru-
dudere prin tienuturi de bance popo-
ri; a două: remonstrarea Neoplanta-
rii contra comisariului reg. Majthényi,
ale, tramsu în afaceri eclesiastice se ame-
la și în cele politice, arestandu si dispu-
du căte tōte. In fine representarea Seghi-
renilor catra Dieta, pentru ca usul lim-
itorii naționali prin municipia să nu se res-
tagă inca mai multu, decătu cere legea, d'alta
ce legea de naționalități să se iee la revi-
ză in favoare naționilor nemagiare.

Douăspre desbaterei asupra acestoru
iecte a fost urmatorul:
(NB. precum vom continua în urmă prossim)

Oradea-mare, in 18/30 dec.

Pră onorabila Redactiune! Despotismul,
sările și foră-în-legile unor inspectori
reali de școli în părțile noastre nu mai au
argini; astă d. e. în cercul Bécelului, dlu
spectorul I. Capitanu, foră desehidere de
concurs a inceputu a suplini stătiunile in-
sistorescă — prin preot, și inca prin unii,
și chiar nici literile latine nu le cunoscu.

Pă langa acăstă acuma, de cătu-va
mpă, nu sciu de unde dd. inspectori luan-
ăsi dreptul, — au inceputu a stramută pre-
șii invetatori dintr-o stătiune la altă, foră
schidere de concursu si foră influență a po-
tului, — precum se intemplă in Hasimasi,
Ursi, Agrisi și Mocirla. Si — pre-
șii acestea, de sărăea, amară sărăea a in-
vestitorilor, nu se ingrijesc de felii nimenea;
porturile cari se trimitu inspectorilor
într-o nefrequentarea școlei, si pentru sta-
ția cea misera a invetatorilor, n'au nici
șeștu si rezultat; — in scurtu: de tre-
năstre scolastice nimeni nu i pasa; insisi
spectori cercuali și directorii locali, dar
să ven. Consistoria numai de campi largi
să busuri tieni scolă și pre invetatori.

In astfelu de situație trista afandu-
bietii nostri invetatori, parte cea mai
scăzută si zelosă dintre ei, au inceputu a fi
într-o ingrijita de viitorul școlei, apoi si a
unei - si precum sum informatu, mai multi
adătu mană ca impreuna si solidarminte
incopă a discute si descoperi in publicu-
mă ce se respandesc. Speru că pră ono-
bilă Redactiune a Albinei, fiindu acăsta
organul sincer al tuturor miscamen-
elor noastre naționale, pentru scopul cul-
tori, va binevoi a deschide pretinutele colo-
nării scopulu d'ă combate si delatură unu
și forte daunosu. *)

J. S.

*) Interesul instructiunii publice, si res-
pectiv al culturii poporului nostru, pururiă si a
si si va fi cel mai de aproape la anima. Am
scăzută si vom publica cele ce sunt de acestu in-
tăru.

Red.

Sanu-Nicolau-mare, 31 dec. 1873.

(Resplata unui dorinte scrisă.) De
siepte ani de dile — se sente la noi unu reu-
cărui abia acuma și se dede de radacina. In-
structiunea copiilor nostri — ajunsese la
nemica, ba inca la totala ruinare a loru. —
Comună nostra devenise a-si perde virtutea
românescă; poporul si-perduse aplicabilita-
te de a mai semti pentru instructiune; —
căci sanctuarul scolăi s'a facutu cuibulu
distrugerei a totu ce e moralu.

Si — incepemus a crede, că de siepte ani
am fostu spionati, intrigati, tradati, fora se
putem cunoscă: cine e ministrul acestoru
misieletă!

In 27—28 l. c. dlu Dolga, comisariul
consistoriului Temesiori, la provocarea popo-
rului nostru a fost de a facutu aici corectare
contra docintelui nostru S. Gombosiu, si —
scăzută că, minune, scandalu, 15 crime s'au con-
statatu a supra lui!

Dictionarul limbii romane nu are
cuvinte spre caracterizarea celoru descoperite,
ce le-a comisutu acestu docinte de 7 ani si
functiunei sale intre noi, pe cont'a morala si
materiala a poporului romanu!

Comitetul parochialu si-a facutu deto-
rintă; dlu Dolga este omul timpului si alu
progresului naționalu; — credemus, sperăm,
că curendu vom se fi mu salvati de acestu omu
totalmente perdutu.

Asteptăm decisiunea consistoriale,

pentru ca să ne punemus a corege ce ni se
stricatu de siepte ani.

Sperantă nostra e — credintă in
Diu, că nemoralu nu are durata lungă, căci
ea insosi se destrunge.

Rogăm pre frumosu, dle Redactore
conectatiene, să publici foră intăriare acestu
pasaportu in diurnalul „Albina”, ca de in-
vietiatura si docintilor stricati, si — bieti-
loru parinti inselati!

dovedesc in publicu altă, de cătu lipsă de
argumente solide.

Er a-ni insinuă năo, ca astfelu de es-
peptoratiuni grosolane in ventu, să le pu-
blică din cuventu in cuventu, este a ave-
fără rea ideia si despre noi, si despre on. pu-
blicu alu nostru. —

Gratiu, in decembrie 1873.

„Quo semel est imbuta recens,
servabit odorom testa diu.”

„Să batemu ferulu pana e caldu!” —
Cu permisiunea onoratului publicu mi-tienu-
de o santa detorintă — ca nucumva refa-
candu adeverulu, să cada sentintă de moarte
asupra celoru neculpabili, — a aduce la cu-
noșcintă lumii neprincipale, pre cătu se
pote mai conscientiosu, modalitatea său con-
ducă, ce o urmă media in activitatea sa, societatea
„Romanismulu,” cea-ce ar fi să fie societatea
tinerilor romani de aici, si despre a
carei activitate — de la inaintarea ei pana
in prezente — abia s'a auditu altu-cova, de-
cătu — certă si polemice; semne de viață insă,
conformu scopului, absolutu nu; — tōte ace-
stea spre cea mai mare tristăția on. publicu
le va sci cătu de bine.

Si ore ce pote fi cauza acestei vegeta-
tioni, unde e reulu, unde e vermele acelu ne-
adormit, care rōde dia si nōpte la radecină
acestui pomu, pana candu lu-va aduce la
ruina totală, foră a-i iertă să produca barem
unu mugurulu!?

Nu voiu a scrută reulu de la incep-
putul său, pentru că ca unul ce de curundu
veni in Gratiu, ne potendu fi martore ochi-
lare la tōte, nici că me semtu in pusetiune a
face asiă ceva; me marginescu deci numai a
diagnostică morbulu după starea lui presintă,
de unde usioru se va potă conchide si la
cauzele din trecutu.

Se pote că multi vor atribui deviarea
acestei societăți — ori numerul ne-nsemnatu
a tenerilor romani de aici, ori pote indifer-
entismul său amortirii semtiului de naționalitate,
prin amalgamarea cu elemente
straine. Fia-mi permisu incepsu a afirmă con-
trariulu, căci multumita ceriului, conformu
jurătorilor presintă, acă suntemu aci unu
numeru de fatori romani destul de frumosu,
voiția inca avemus si ne pricepemus si misiunea
si chiamarea nostra de teneri romani.
Ore chiar candu am fi in unu numeru ne-n-
semnatu — cum amu si potă săi cu manole
in sinu acă, oandu din tōte anghieurile resu-
progresu si erași progresu; astă-di candu
parola timpului e scientia, cultura; astă-di,
candu ne prinde mirare de aventulu celu iau
altu poporă in cultivarea tuturor artiloru si
scientielor, sar potă ca romanul să stăne-
misiat? — Nu!

Altă este deci rană, care dororei se pare
că a coplesit u ca o lepra intră-no națiune.
Ne-nțilegerea si acelu peccat, caruia ne facem
partu noi Romanii in tōte intrunirile noastre,
fia ele de ori ce natură. Acestui peccat ne
dedămu si-lu inveniāmu — a nume in unele
locuri si impregiură — de teneri, ne istetim
in densulu inca din anii fragedei junimi. Este
tempulu supremu ince să cugetămu seriosu la
indreptare.

Acăstă, neintilegerea e cauza principale
si la vegetatiunea societății „Romanismulu,”
neintilegerea adeca ce există intre
membrii societății — 4 la numeru — si intre
cei alături teneri romani aflatori de prezente in
Gratiu; de aci urmă media apoi neunirea si căte
tōte alte rele.

Multi vor pune intrebarea, că — ca frati
de unu sange si de o mama, de ce nu iertămu
unul altuia, pentru scopulu comunu, de ce
nu ne asimilămu? — La acăstă intrebare
fără nimerită, lasu să respondă fapte, din
cari fia cine si-potă formă o ideia, pre cătu se
pote de chiara; din urmatorele adeca facine
va potă judecă combină, si in urma va potă
aduce concluziile condamnatoriu asupra ace-
lor, cari lu-merita.

Noi, cei veniti in estu-anu la Gratiu,
dorim si cercaramu — pe basea statutelor
autorizate prin forul competitiv — să ne
inscriemus ca membri ordinari ai societății
„Romanismulu.” Noi dorim ca sub flămară
libertății, egalității si fratieriții să lucrămu
mană in mana toti tinerii romani de aici
spre realizarea aspiratiunilor curate româ-
neschi; noi dorim intrunirea tuturor tine-
rilor romani de aici in societatea „Romanis-

mulu,” dar pe baza statutelor autorizate a
acesteia; noi dorimu infrățire si concordia,
căci scim bine, că: „Unde-i unul, nu-i po-
tere, unde-su doi poterea crește si dusma-
nul nu sporesce.” Astă intruniti, in bună
armonie, sperăm că — după cătu ne vor
ajuta poterile — punându umeru la umeru,
vor potă contribui ceva bunu la înaltarea
si înflorirea acestei societăți.

Acăstă este programă nouă, prelungă
acăstă dorim a lucra, a trăi si mori.

En să vedem acă programă dloru 4
insi de la societatea „Romanis”; să vedem
prin ce mediloci voieseu dnialor a sustină
si redică nimbulu societății; să vedem
mai departe fratierițea, loialitatea, semtiul de
colegialitate, cu care ne imbrăcăsădă duia-
lor, si pe ce cele tindu densii la realizarea
programei cuprinse in cuventul „Roma-
nismu.”

Amu totu asteptat, cu doru nestensu,
constituirea societății, la carea — precum se
intemplă la alte societăți, să fie invitati toti
tenerii romani aflatori la studiu in același
centru, dar — despre acăstă nici pomană. Dom-
nii 4 insă la numeru, ca diplomiati membre
ai societății inca din anul trecutu, am auditu
numai odata, că s'a constituitu si pentru
anul prezente. Nu poteam să ne splicămu,
de ce au purcesu frati nostri asiă vitregu
facia de ceialalti teneri romani aflatori de
presente acă, si cari — după cum audisem u noi
dela alti teneri de aici — conforme statute-
lor autorizate, au dreptu de a se inscrie ca
membră ordinari ai societății „Romanis.” si
si de aici societatea R. e deoblegata a invită
pre toti tenerii academicii din Gratiu la siedintă
sa de constituire. La inceputu, — desi
noi eram cunoscute cu densii, si desi sciamu, că
loru nu le e necunoscutu, că acă — afara de ei 4 si
afara de noi cei veniti estu-anu acă, mai
sunt si alti teneri romani inca din anii trecuti
— totușii tieneam, că s'a intemplat vr'o
erore. In urma ince ne veni la cunoștință,
că cei 4 insă — fiindu numai si membri si in
anul scol.spirat — au adusu unu conlusus,
care — foră autorisare l'au si trecutu ca §
in statute, si in urmă caruia constituirea se
intemplă secretu, numai cu scirea acelor, cari
au fost membri ai societății in anul scol.
spirat, adeca acă numai cu scirea celor 4
insi. Ne incredintaramu ince pre deplinu
despre acăstă după o săptămăna, candu ve-
demu afisatu la universitate unu „Avisu,” in
intielesulu caruia se invită toti membri societă-
ții, adeca cei 4, precum si amici societății,
la o siedintă. Tenerimea romana, expresu
nici acă nu s'a invitatu. Eu, dimpreuna cu
cei alături confrati ai mei, ca amici ai societății,
ni-am luat voi de a participa la acea
siedintă, si marturisim că nu am perdu-
timpulu, deoarece in siedintă acăstă amu pro-
fitat si inca fără multu. Spre mirare, ce
vedem! — Societatea „Romanismulu” eu
două parechi de statute! Presiedintele ordina-
cătirea statutelor autorizate prin regim, după acea cătirea statutelor facute si auto-
rizate de domnia loru cei 4 la numeru!!

Cu permisiunea o. p. mi-voiu luă liber-
tatea a căiă nescăi §§ din ambe statutele, ca
facine si-si potă formă o ideia chiara despre
zelulu străordinariu, despre amărea nemargini-
ta ce o au acăstă domni catra frati loru de
unu sange. § 7 din statutele autorizate prin
regim sună: „Membri ord. potu fi toti acii
teneri romani, cari sunt studenti la scările mai
nalte din Gratiu, precum si aceia cari au ab-
solvatu, in timpulu esamenilor.” Totu ace-
stu §, formulat de cei 4 insă, si ne-autorizat
de forul competitiv sună: „Membru ord. potă
fi acelu teneru romanu dela scările mai nalte
din Gratiu, care si-va intinde o suplică catra
presidiulu societății, in carea va ave a-si spri-
mă dorintă de a intra in acăstă societate; —
presiedintele va ave a substerne acăstă so-
cietății, si societatea — deca va află de bine,
lu-va denumi de membru alu acestei societăți,
deocamdata ince numai de membru estră-
ordinariu, si numai după acea va potă deveni
de membru ord. indiestratu cu votu, daca so-
cietatea se va convinge pre deplinu despre
principiale si portarea morale a respectivului.
— Ai mai auditu lume? Patru insă, ca se-si
potă ajunge scopurile, cari ori cum — numai
romani nu potă să fie, au afiatu pără intie-
leptii. Acă potu face in societate ce vor vol,
căci pe domnilor nu ii mai potă conturbă ci-
neva, deoarece toti membrii trebuie să fie de unu
eugeniu, toti de o panura, toti de unu principiu.

Ce fericire! ce armonie!! Ce pretensiune minunata si salutaria?!? Se-ne supunem orbisui principiilor celor 4 insi, fi-a acelea chiar si scitite, se-jocam dupa cum vor cantă cei patru, altcum in veci nu potem deveni membri ord; caci membru ord. numai acel'a pote fi, eu acarui principia vor conveni domnialeru, neobositii inventatori.

Dominii dela societatea „Romanismulu,” oligarchi-tirani, precum voiescu Domnialorul a fi — pretind ca fiacare se-si innențe semtirile si principiale sale, fiesce care se-se aliedie capritielor loru; astfelii voescu ei a' hâltia nimbulu societății! Si ore pentru Ddieu unde mai esiste acest'a in lume? ore cum se nascu principiale si ideiele salutarie? — nu ore prin primarea libera a opiniiunilor? — Aesta inventiane nu se poate nici de cătu justifică, caci nimenea nu se inscrie de membru alu unei societăți, daca principiele cuprinse in statutele respectivei nu i convinu. Asă si noi, daca ca teneri romani, nu ne ar conveni principiale cuprise in statutele societății „R.” — nu ne-amu inscrise de membri, si am inființat o societate, a carei scopu se fia in conformitate cu principiale noastre. Voimur inse se fumu membri ai societății „R.” — urmăedia deci că suntem conticlesi cu scopulu acestei societăți.

— Dar noi nu voimur se fumu espusi capritielorloru 4, si ne tememur totu o data că intentiunile acestoru 4 trebuie se fia contra scopului societății, caci altcum, pre cum nu cu-prindem — cu ce dreptu? asă nu potem se ni explică de ce se puna densii pre tenerii romani de aci la probe, pe langa subtragerea drepturilor de membri ordinari pană atunci, pana candu cei 4 insi se vor fi convinsu, că novitii au progresat intru atât'a, in cătu la tôte dorintile celor 4 dascalitirani se dica totu de a un'a „dobitoiu Maria Ta!”

De securu dvostra cei 4 insi ati imitat acesta apucatura dela „Burschenschaft” urile nemiesci; — dar fratilorn, scopulu acestora e a petrece in libatiuni, si de aceea se recere aci, ca se fi mai antaiu „Fuchs” si numai dupa ce vei documenta, ca soii bē si duelă bine, numai atunci poti fi membru ord. Dèca e asă Dloru, atunci dorere că societ. are numele „Romanismulu,” si că nu ve sfiti a maculă sublimile intențiuni ale fundatorilor.

De altmentrea noi amu satisfacă si acestei pretensiuni — desi nejuste si nelegali, daca nu ne-ar inventia trecutulu, ca cei 4 insi au monopolisatu societates din tempuri mai vechi, si că totu de a un'a au paralizat nisuntiile altor'a de a deveni acestia membri ordinari. Mai nainte alungau din sinulu societății pre toti aceia, cari se incercau se puna frene abusării loru cu scopulu societății; acu inse se ingradira cu unu conclusu nejustu si nelegale, si nu primescu in svatulu loru, de cătu pre aceia, cari vor jură, că vor se fia supusi orbi.

Fia-mi permisu acum Dloru 4 insi dela societatea „Romanismulu” a ve intrebă, eu ce dreptu, pe ce base, cu a cui plenipotintis ati abusatv dvostra cu scopulu expresu in statute? seu dōra numai singuru dvostra sunteti chiamati a salvă si a duce la limanul doritul societatea „Romanismulu”? — M'asi inbucură fōrte tare, daca ati potea ajunge pe calea acest'a la tint'a-i sublima, dar' me temu fōrte, ma sum ascurat, ca prin astfelii de ideie, corumpendu pre cei mai slabii de angeru, va se cresceti si pregatiti, pentru contrarii natiunei noastre, nesce mameleuci, nesce papusi, cari lipsiti de conșientia propria usioru va se fia suciti si portati de nasu, si cari apoi va-se ne sangeredia anim'a si se ne amarăsesa sufletulu.

Să ne ougetămu dloru, că si asă avem destule biene de acestea, cari nu erutia a suge sangeli nici chiar din peptulu mamei loru.

Atuneci, si nici atunci ati pot procede cum vreti, daca dvostra ati fi arendatul societatea „Romanismulu”; dar cum stă lucrul adi, pardonati-mi dloru, eu nu pricepu, inca odata dicu, cu ce dreptu poteti dvostra violă, dripi in petiōre statutele, odata puse in vigore, intarite prin regim, si cu ce dreptu poteti dvostra din dragul capu alu Dvostra a formă alte legi, nerecunoscute numai si numai de insisi dvostra, si cum nu rositi dvostra a pretinde de la teneri romani cu con-

sciintia si anima curata a vi-se supune orbisui dvostra si principalorul dvostra.

Seimur dloru mai multe leacuri — pentru vindicarea acestui reu, dar pentru ca să-l stirpim, de ocamdata nu voimur a ne folosi de medicine drastice, ci ve invităma mai antaiu in numele tuturor acelor'a teneri romani de aci, cari sunt eu eunosciintia curata, — ca insisi dvostra, deschidindu-ve ochii, se puneti pedeca acestei stări de lucruri, se tindeți a o delatură, si asă — spalandu-ve corpulu, se dămu mana cei cu mana romana. —

On. publicu binevoiesca a me iertă, că am abusatul de atenția pretiuita, si marturisescu, că nu am avutu nici de cugetu a esicu astfelii de fapte năntea on. publicu, sciindu pre bine că prin acesta casinuediu numai neplaceri si chiar sangerări de anima, in on. publicu, audiindu acenta de o astfelii de lepra intre tenerii romani de aci. Nu voiescu a polemisă cu nimenea, nici ambitiunea de a scrie si a pasti in publicu, si plane cu astfelii de descoperiri, nu m'a indemanat la acestu pasiu, ci la acest'a m'au silitu chiar domnii membri ai societății „Romanismulu,” si daca asă fi tacutu, conșientia m'ar fi mustratu in tōta vieti'a.

Pe scăe privata, in societate n'am putut vorbi cu densii, caci mi-au innecata graiul prin regulele arbitraminte create si susținute de densii; apoi domnia loru — asă se vede că nu sciu, ce va se dica a innecă graiul cuiva, nu sciu că acest'a insémna atât', cătă chiar a-i infige pumnalulu in peptu. Lui Rózsa Sándor i-a fost iertatul a se aperă in aintea tribunalului, fiindu acusutu pentru crima, era nōa nu ni-a fost si nu ni-a iertatul a ni spune opiniunile noastre in anteafurului dictatorial de 4 insi a societății „Romanismulu,” ci suntem condamnat a priori ca nedemni a participă de membri ordinari ai societății „Romanismulu.”

Incheiu aceste sire adresandu-me érasi dloru 4 insi, si rogandu-ii — retacendu-le de asta data pretiuitele nume — se binevoiesca a procede in societate conforme statutelor autorisate de Régim.

Unulu pentru multi.

Atâtă dlu „Unulu pentru multi.”

Noi érasi — marturisim, că ni s'a pusă pe anima cele multe si scandalose, ce de doi ani si mai bine ni se repōrtă despre — neruinașatul abusu si frivola usurpatiune a trei — patru teneri romani din Gratiu. Nici că mai scimur ce se credem despre ei; sunt ore rotaciti, său nebunuti?! — Li-am datu scutu si ascultarc de repetite ori in fōia nōstra, trudindu-ne a crede, că — trebuie se aiba ceva ratiune portarea loru facia de cealalta junime.

Dar in fine — ne'ncetandu reulu, am provocat pe cei mai bravi dintre tenerii cunoscuti ai nostri, ca — cu ori ce sacrificiu se caute a intră in acea societate, pentru d'a se face comuna pentru toti cei buni, pre cum i este destinatiunea. Tôte inse indar! Cei 3—4 o data cu capulu nu vor se fie societate, coca-ce este menitiunea ei dupa statute; ei tenu mortisiu că ea se remana unu monopole miserabile, o parodie a numelui seu.

Dupa aceste triste experintie si convicțiuni, noi — nepotendu dori a mai intinde vorba lunga in fōia nōstra despre acesta buba rea in corpulu junimei nōstre, dechirărămu francamente că: daca acel 3—4 domni nu-si vor veni curendu in ori, si a nume, dèca ei, sub ori ce protestu vor continua a eschide pre junimea romana de la Universitatea de acolo — din Societatea „Romanismulu,” punendu-i din partea loru ori cari alte condițiuni la intrare, decătu cele cuprinse in statute, — noi ii vomu consideră, si vom staru, ca se fie considerati si din partea publicului — de eea-ce ei se presenta prin portarea loru, de omeni esiti din legile si consideratiunile de buna cūviintia, si conformu acestor cenduite, vom lucra se li se denegă ori-ce recunoscere publica si ori-ce atingere cu ei, ori ce sprigire nationale.

Noi de ocamdata detragemu acelei societăți, degenerate in clica — fōia nōstra, si o vom speda, majorității celei eschise a juniorilor nostri din Gratiu. —

Caci — vai de natiunea nōstra, dèca nu

vom fi in stare a stirpi din sinulu ei spiritulu oligarchicu, de clica, de separatismu, de volnică temeraria, obrasnică si tirana. — Red.

Varietati.

(Una publicatiune oficială, in trei limbi, maghiara, romana si germană, a comitetului comitatensu central din Caransebesiu, cu datul 15 dec. 1873, nr. 11, face de scire, cumea alegerea de deputatu pentru Dietă a tierei se va face in Caransebesiu la 10 ianuaru st. n. 1874, la 9 ore de demnătia, la care se invita toti alegatorii inscrisi din comitatul intregu, afara de fostă compania Berzăsca, carea a ales la Biserica alba. Totu o data se cită dispusetiunea legală, că fiecare alegatoriu numai insusi in persona pote se-si indeplină dreptul de alegere, si se admundea fie-care, ca se aduca cu sene si dul'a legitimă de dreptu, fora care nu va poté fi primiu la votare. —

= („Banii sunt pentru domni, și nu pentru mojici“) In man'a „Gazeta“ din Brasovu, nr. 96, unulu dintre inteleptii cei vechi ai nostri vine a insiră — scopurile si peccatul la construirea drumului ferat ung. orientale si atinge perderile ce au suferit Romania — prin nepasare si nesciintia, la aceeași ocasiune, anume la vinderea de pamantu, virtualis si la munca, apoi — pră nimeritu serie următoriul pasagi memorabile:

,Dreptu, că barbatii mai inteliginti, tracuti prin scăe mai multe, sciu si la noi, ce este economia națională; ei dar au fost ocupati cu costiuni mai mari, dogmatici, subtili, remase ereditate de la calugarii din vechime, apoi cu cestiunea infratrei „de la Brasovu, a paetărilor cu dlu pacala conte Lónyay de la Clusiu, Alba-Iulia si Blasius, peste totu a rafinatelor politice de passivitate falsă.“ — Dar ce se si faca vlahii cu bani. Bine disese Gyárfás de la Sancelul catra C-riu si B-u (Cetățește: Cipariu si Baritiu,) inainte cu 40 de ani: „Banulu in man'a vlahului este pericolu pentru patria. Nu-i trebuesc lui mai multi bani, decătu se-si cumpere opinci, căciu, sierpariu, si se platescă contributiunea. Banii sunt pentru domni, nu pentru mojici.“

(Dobie gresiele comică d'o data!) P. Lloyd in urul de anul nou — odata ni spune, că nou-alesulu episcopu romanu alu Aradului, dlu „Dregiciu“, mercuri a depusul juramentulu de fideliitate in manso MSale; — er la altu locu vorbesc de confiniulu militare serbo-banatien din Caransebesiu. Astfelii de bine acesti, domni, chiamati d'a ni direge si reprezentă interesele, ni conoseu persoanele si referintele! —

(Ca o mare raritate) se insémna prin foile domnilor, cumea in comunitatea germană Schöndorf, din comitatul Temesiu, toti locuitorii, pan' la unulu si-au platit totu dările de statu si comunali de pre anul 1873, astfelii in cătu acesta comuna trece in nouu anu, fara cea mai mica restantă. — Intr'adeveru mare minune acesta a astazi in Ungaria! —

= (Lungimea drumurilor de feru,) date comunicatiunei publice pan' la incheierea anului 1872 — in Austro-Ungaria, a fost de 1874 de mile, o cifra usioru de insematu, caci coincide cu a anului nou, in care tocma intrămu. — Din acesta lungime, 1160 de mile cadu in pările Austriei Cislaitane, era 714 in pările teritoriului coronei unguresei. In decursulu anului 1873 inca s'au deschis linie peste 200 mile, (cifra positiva — inca nu s'a constatat;) si asă in momentu imperiului Austro-Ungariei are o lungime peste 2000 de mile. —

Insolintiare importante pentru Publiculu romanu din Budapest.

Tocmai primim informatiunea pozitiva, cumea dlu N. Ionescu, renumitulu artistu teatral nationalu, in trecerea sa spre Viena, marti sér'a, chiar in diu'a de cratiunulu nostru, va sosi aici si apoi mercuri in 7 si joi in 8 ian. n. va dă dōue representantiuni teatrale pentru publicul nostru din capital'a Ungariei.

Loculu representatiunilor va fi intr' un'a din salele de pe promenad'a

Széchenyi; inceputul in ambela sér'a de la 7 ore; pielele vor fi — cele mai alese comice de la Alau. Pretiurile locurilor: unu scaun primul rang — 2 fl.; de alu — 1 fl. 50 cr; de alu treilea 1 fl.; tiulu pentru intrare simpla 50 cr.

Se potu abonă locuri numai cătu si pana 'n sér'a reprezentatiun — la dlu Atan. Barianu, Altepote Nr. 1.

Adaugem invatarea cu totu adinsulu cătra intregu pre onor publicu romanu si filoromanu din tala, ca se profite cătu mai numeros acăsta ocasiune, pentru d'a gustă placere de teatru naționale. —

Invitare de prenumeratiune la

„FAMILIA“

Redactoru: Iosifa Vulcanu.

Apropiandu se finea anului, rogi toti aceia, cari dorescu prosperarea si fui, se binevoiesca a ne sprigini si in ce vine.

Foi'a va apară, ca si pana aci o de septembra, si a nume dominec'a, in cusu de pan'acuma, — si decumva in potintia, vomu reincepă a publica intui.

Pretiulu de prenumeratiune pe 10 fl; pe diumetate de anu 5 fl; pe unu antrariu de anu 2 fl. 60 cr.

Pentru România, pe unu an galbeni.

Colectantii voru primi de la 5 plăria unulu gratis.

Budapest, 18/30 decembrie 1873.

Redactiune „Familia“

Publicatiuni tacsabile

Concursu,

Pentru reintregirea parochiei a înante in comun'a Naidasiu, protopretulu Bisericei-albe, se deschide concursul de siese septembrii dela primă blicare in acesta foia.

Emolumintele sunt: unu sesiune jugere pamantu aratoriu, si stol'a unu 160 de case.

Concurrentii au a adresă resursele instruite in sensulu statutului org. bis. on. Sinaodu parochiale gr. or. din Naidasiu si le tramite catra Dlu protopretul Iosifa Popoviciu in Iam'u. — De valoare, se se arete poporului in careva Banea, său Serbatore, la biserica. —

Naidasiu, 10 decembrie 1873.

In contilegere cu Dlu protopresb. tradi 2-3 Comitetul Parochiei

Avizuri.

Subscrisulu are onore a adună cunoștiintia onoratului publicu, si-a deschisul cancelaria advocatului Lugosiu, strat'a comitatului, in socorei sale Sofia Dicu.

Se primescu deci aci totu felii cause procesuali, concursuali, cam comerciali, insarcinări de aparate cause criminale, solicitatiuni, precompte in sfera de natura administrativa, ce in sfera de activitatea advocatiale.

Subsemnatul promite intru nea tuturor causelor ce i se vor dini, atău inaintea județialor si rătitilor competinti, cătu si acesea si ori unde va cere interzis părtilor — tōta ostenel'a si promite ce trebuie se caracteriside pre unu advocatu, carele in sfer'a oficiului seu si adoresce a se faca demnu de incredere publica. —

Lugosiu, 30 dec. 1873.

George Martinescu

advocatu din legile si cambiali.

Din caus'a serbatorei septembra viitoră „ALBINA“ opără numai vineri deminetă.

